

Ад рэдакцыі

Паталёгія — разьдзел мэдыцыны, які вывучае хваравітыя працэсы ў чалавечым і жывёльным арганізмах

Ці мусім мы гаварыць аб паталёгіях, аб хваробах, тым самым як бы адводзячы ім законнае месца? Паталёгіі вывучаюць для таго, каб вылечыць, г.зн. прывесьці да нормы. Ведама ж — калі не лячыцца, дык можна памерці. Паталёгія грамадства — гэта адхіленьне ад нормы. Калі разглядаць грамадства, як жывы арганізм, дык не спраўджаецца сьцьверджаньне, быццам норма — гэта быць як усе ці як большасьць, бо гэтая большасьць можа быць хворая. Часам да хваробы можна і прывыкнуць, але ж здаровым ад гэтага ня станеш.

Хочам нормы. Але што гэта — норма? Даўней яна вызначалася *традыцыяй*. Цяпер жыцьцё ў індустрыяльным грамадстве залежыць не ад традыцыяў, а хутчэй ад *моды* на прадметы і на думкі. Усё ж традыцыі, якія склаліся на працягу тысячагодзьдзяў і дазволілі чалавецтву выжыць як біялягічнаму віду, ёсьць неад'емнай часткай нашага існаваньня. Іншая рэч, што калі існуе мода на паталёгіі, дык людзі саромеюцца сваёй нармальнасьці і часам няпроста знайсьці звычайнага нармальнага чалавека. Выглядае нават на тое, што сёньня найбольшую цікавасьць уяўляюць якраз *звычайныя* людзі.

Людзі як людзі. Адны дагэтуль змагаюцца зь ветракамі камунізму, другія прапануюць уніфікавацца на ўзроўні эўрапейскага абываталя. Адны чакаюць 2000 году, быццам нешта залежыць ад тых лічбаў. Другія затаіліся ў чаканьні Крывэ—Крывэйтэ. Адны шукаюць Беларусь за акіянам, другія — у Інтэрнэце. Але будзем спадзявацца, што ў гэтай плюралістычнай какафоніі ўсё ж крышталізуецца тая норма, якой, сьвядома ці не, жадае кожны. Кожны мае ў сабе часьцінку ідэалізму, якая ўраўнаважвае наша жыцьцё, цягне нас уверх зь непазьбежнага балота. Урэшце, толькі ў гэтай раўнавазе і магло ўзьнікнуць чалавецтва. Будзем спадзявацца, што яе нам удасца захаваць і надалей, — каб захаваць саміх сябе.

Віктар Аўтушка